

«MOTTAKERNAVN»

«ADRESSE»

«POSTNR» «POSTSTED»

Trondheim, 23.07.2021

Deres ref.:
«REF»

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2021/6577

Saksbehandler:
Kjell Vidar Seljevoll

Avgjørelse i klagesak - vedtak om avslag på søknad om betinget skadefelling av bjørn i deler av region 5, av 9. juni 2021

Vi viser til klage på Statsforvalteren i Innlandet sitt vedtak datert 9. juni 2021.

Vedtak

Miljødirektoratet opprettholder Statsforvalteren i Innlandet sitt vedtak;

"Avslag på søknad om betinget skadefelling av bjørn – Tynset, Tolga og Rendalen kommuner", datert 9. juni 2021.

Vårt vedtak er fattet etter naturmangfoldloven § 18, 1. ledd, bokstav b jf. rovviltforskriften §§ 9 og 18, jf. forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Bakgrunnen for saken

Statsforvalteren i Innlandet mottok 5. juni 2021 en søknad om skadefelling av bjørn fra Austfjellet Sauhamnelag, Sølendalen hamnelag og Tynset Øst. Bakgrunn for søknaden var noen observasjoner/foto av bjørn i Sølendalen i Rendalen kommune og i Gammeldalen i Tynset kommune i starten av juni. Statsforvalteren fant ikke grunnlag for å tillate skadefelling utfra den foreliggende informasjonen, og avslo søknaden i skriftlig vedtak, 9. juni 2021.

Landbrukskontoret for Alvdal og Tynset kommuner har på vegne av beitelagene bak søknaden påklaget vedtaket i brev 9. juni 2021. Statsforvalteren har behandlet klagen, 16. juli 2021. Statsforvalteren har ikke funnet grunnlag for å gi klager medhold, og har oversendt klagesaken til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Bestandssituasjon for bjørn og overvåking

Rovdata estimerte at det i 2020 var 8,5 ynglinger av bjørn i landet. Det nasjonale målet er 13 årlige ynglinger. I rovviltregion 5, Hedmark, er det bestandsmål på 3 årlige ynglinger av bjørn. Rovdata beregnet at det mest sannsynlig var 3,1 ynglinger av bjørn i regionen i 2020. Dette betyr at det er rovviltneemnda i region 5 som har forvaltningsansvaret og myndighet til å vedta fellingskvoter for bjørn i 2021.

I alt 52 bjørner ble påvist gjennom DNA-analyser i Innlandet i 2020, av disse var 20 binner, som gir en binne andel på 38 %. Av de i alt 150 DNA-registrerte bjørner i landet i 2020 var 43 % binner.

I 2020 ble det registrert 10 døde bjørner i Norge, hvorav 7 i region 5. De døde bjørnene fra region 5 fordelte seg med tre voksne hanndyr skutt på skadefelling og 4 unger registrert med ukjent dødsårsak. Den øvrige avgangen av bjørn i 2020 var to voksne (hvorav en binne) felt på skadefelling i Trøndelag og en død unge i region 8. Så langt i år er det registrert avgang av 9 bjørner i Norge, to binner og syv hannbjørner (hvorav en hann i region 5). Alle dyrene er skutt, åtte på skadefelling og en i påberopt nødverge.

Betinget kvote for skadefelling/lisensfelling

Rovviltnemnda i region 5 vedtok en kvote for betinget skadefelling og lisensfelling på 3 bjørner i regionen gjeldende fra 1. juni 2021, og der Statsforvalteren er gitt myndighet til å vurdere konkrete søknader om skadefelling jf. rovviltforskriften § 9. Det var ikke felt dyr som var belastet denne kvoten da Statsforvalteren vedtok avslag på søknaden om felling av bjørn 9. juni 2021.

Klagen

Landbrukskontoret for Tynset og Alvdal kommuner har i brev datert 9. juni påklaget vedtak fra Statsforvalteren i Innlandet om avslag på søknad om fellingstillatelse.

Klager mener at beiteinteressene er for lite vektlagt i vedtaket og at hensynet til beitebruken ved oppstart av en ny beitesesong må medføre at det gis tillatelse til felling, når bjørn observeres i de omsøkte områdene tidlig i beitesesongen. Det påpekes at det trolig er snakk om flere ulike bjørner som er observert, og at områdene øst for Glomma til tross for økt effektivitet på skadefelling opplever at det stadig kommer inne nye skadegjørende rovvilt i de beiteprioriterte områdene. Klager viser til at området har en betydelig skadehistorikk og at det fremtidige skadepotensialet må være tilstrekkelig for å utløse skadefellingstillatelse for bjørn i dette området.

Vi viser til klagen i sin helhet.

Miljødirektoratets vurderinger

Saken er behandlet etter naturmangfoldloven (nml.) § 18 og § 77 og rovviltforskriften § 9, jf. §§ 1 og 3. Direktoratet legger, i henhold til nml. § 7, prinsippene i nml. §§ 8-10 og 12 til grunn som en integrert del av avgjørelsen. Også forvaltningsmålet for arter i nml. § 5 er trukket inn i den skjønnsmessige vurderingen av saken. Det samme gjelder nml. § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Prinsippet i nml. § 11 anses ikke som relevant i denne saken fordi det ikke er aktuelt å stille fordyrende vilkår.

Statsforvalteren sitt vedtak er gjort tilgjengelig på miljøvedtaksregisteret. Klagen er fremsatt innenfor klagefristen, og vi konstaterer at Alvdal og Tynset kommuner har rettslig klageinteresse. Klagen tas opp til behandling.

Miljødirektoratet har ved vurderingen av klagen sett på Statsforvalteren i Innlandet sin behandling av saken og vurdert om behandlingen er innenfor gjeldende politiske og

forvaltningsmessige føringer, samt at den er i tråd med naturmangfoldloven § 18 og rovviltforskriften § 9, som er statsforvalterens rettslige ramme for vedtaket.

Områdets betydning som beitemark

Landbrukskontoret for Alvdal og Tynset mener at statsforvalteren i for liten grad har vurdert og vektlagt beitebruksinteressene i området ved behandling av saken. Og har vist til at beitebruken skal være prioritert i det aktuelle området.

Det fremgår av statsforvalterens vedtaket at områdene som det er søkt om felling av bjørn i er dels innenfor grønn og dels i blå sone jf. forvaltningsplanen for rovvilt i Hedmark. Og videre at Statsforvalteren karakteriserer det aktuelle området som et viktig beiteområde for sau. Det er videre vist til at det på vedtakstidspunktet bare var i Sølendalen at det var sluppet beitedyr på beite.

Miljødirektoratet tiltrer vurderingen om at det aktuelle området er et viktig beiteområde for sau.

Skadefelling og skadepotensial

Skadefelling er et virkemiddel som kan iverksettes dersom det oppstår en akutt skadesituasjon, og dersom det ikke finnes en annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Et element for iverksetting av en skadefelling er at det foreligger kadaver eller skader som kan undersøkes og påvises som tatt av rovvilt. Dersom det er sannsynlig at skadesituasjonen vil vedvare og det ikke er andre rimelige forebyggende tiltak som kan iverksettes, vil skadefelling kunne gis. I særskilte tilfeller kan skadehistorikken og skadepotensialet være så omfattende og sannsynlig, at uttak uten direkte forutgående skade kan vurderes. Det må da være en viss nærhet i tid til skadene potensielt kan oppstå. Den aktuelle søknaden om skadefelling er begrunnet ut fra forebyggende hensyn med henvisning til skadepotensialet som bjørn har ved å oppholde seg i områdene der den, eller de, er observert.

Statsforvalteren har i vedtaket vurdert skadepotensialet den nærmeste tiden på søknadstidspunkt til å være begrenset. Men har påpekt at dette kan endre seg raskt, og i den forbindelse vist til at Statsforvalteren har beredskap for å kunne foreta vurdering av saker som angår felling av rovvilt raskt. Det er også påpekt at det på våren og forsommeren gjerne er slik at individer av bjørn beveger seg over store området og at bevegelsesmønsteret for slike individer kan være vanskelig å forutse.

Miljødirektoratet ser at det i vurdering av det fremtidig skadepotensial, vil kunne være ulike oppfatninger, og videre at slike vurderinger vil måtte innbefatte bruk av skjønn. Det skal være en tydelig forskjell i forvaltningsutøvelsen mellom beiteprioriterte og rovviltprioriterte områder. Dette innebærer at det vil være lavere terskel for å iverksette skadefelling utenfor forvaltningsområder for bjørn, enn innenfor. Og vi vil gi klager rett i at det aktuelle området har betydelig historikk for skader av rovvilt generelt, men også av bjørn spesielt om en ser på historiske data for området. Det ble påvist skader av bjørn i området i beitesesongen 2020, og også felt bjørn på skadefelling i området forrige sesong. Miljødirektoratet finner dog ikke noe grunnlag for å endre på de vurderingene som Statsforvalteren har gjort av saken.

Konklusjon

Etter Miljødirektoratets vurdering har Statsforvalteren i Innlandet i vedtak datert 9. juni 2021, gjort en grundig vurdering av tilgjengelig kunnskap. Vi finner ikke grunnlag for å endre Statsforvalterens konklusjon i saken. Klagen tas ikke til følge.

Klagerett

Vedtaket er endelig, og du/dere kan ikke klage på vedtaket.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Knut Morten Vangen
fung. avdelingsdirektør

Kjell Vidar Seljevoll
seniorrådgiver

Kopi til:

Statsforvalteren i Innlandet	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Roviltnemnda i region 5	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
Landbruksdirektoratet	Postboks 1450 Vika	0116	OSLO
Mattilsynet	Postboks 383	2381	Brumunddal
Rendalen kommune	Hanestadveien 1	2484	RENDALEN
Tolga kommune	Kommunehuset	2540	Tolga